

กฎกระทรวง

กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข

ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสาร การสื่อสาร บริการโทรคมนาคม
เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการสื่อสาร
และบริการสื่อสารสาธารณะ สำหรับคนพิการ

พ.ศ. ๒๕๕๔

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๐ (๖) และมาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริม
และพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ อันเป็นกฎหมายที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับ
การจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๙ ประกอบกับมาตรา ๔๑ และมาตรา ๔๓
ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารออกกฎกระทรวงไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ กฎกระทรวงนี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศ
ในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๒ ในกฎกระทรวงนี้

“เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร” หมายความว่า เทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับข่าวสาร ข้อมูล
และการสื่อสาร นับตั้งแต่การสร้าง การนำมาวิเคราะห์หรือประมวลผลการรับและส่งข้อมูล การจัดเก็บ
และการนำไปใช้งานใหม่

“เทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการสื่อสาร” หมายความว่า เครื่องมือหรืออุปกรณ์
ฮาร์ดแวร์ ซอฟต์แวร์หรือบริการที่ใช้สำหรับคนพิการโดยเฉพาะ หรือที่มีการดัดแปลงหรือปรับใช้ให้ตรงกับ
ความต้องการพิเศษของคนพิการแต่ละประเภท เพื่อเพิ่ม รักษา คงไว้ หรือพัฒนาความสามารถ
และศักยภาพที่จะเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้จากข้อมูล ข่าวสาร และการสื่อสาร

“ปลัดกระทรวง” หมายความว่า ปลัดกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

ข้อ ๓ หน่วยงานของรัฐหรือเอกชนที่ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากรัฐ ต้องจัดให้ข้อมูล
ข่าวสาร การสื่อสาร บริการโทรคมนาคม บริการสื่อสารสาธารณะ เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

และเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการสื่อสาร ที่อยู่ในความควบคุมดูแล อยู่ในรูปแบบ วิธีการ หรือช่องทางที่คนพิการสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ โดยคำนึงถึงหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

(๑) การออกแบบที่เป็นสากลและเป็นธรรมชาติ

(๒) การจัดเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร หรือเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการสื่อสาร ให้เป็นไปตามความต้องการพิเศษของคนพิการแต่ละประเภท

หากหน่วยงานของรัฐหรือเอกชนที่ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากรัฐไม่สามารถดำเนินการตามวรรคหนึ่งได้ ต้องให้ความช่วยเหลืออย่างสมเหตุสมผลแก่คนพิการ โดยตัดแปลง ปรับเปลี่ยน หรือปรับปรุง การเข้าถึงและใช้ประโยชน์ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการพิเศษของคนพิการแต่ละประเภท

ข้อ ๔ ให้สำนักงานปลัดกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารจัดให้มีการให้ หรือให้ยืมเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร หรือเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการสื่อสาร แก่คนพิการที่ได้รับการพิจารณาอนุมัติตามข้อ ๑๐

ข้อ ๕ คนพิการที่ประสงค์จะใช้สิทธิขอยืมหรือขอรับเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร หรือเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการสื่อสารตามข้อ ๔ ให้ยื่นคำขอต่อหน่วยงานดังต่อไปนี้

(๑) ในเขตกรุงเทพมหานคร ให้ยื่นคำขอต่อสำนักงานปลัดกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

(๒) ในเขตท้องที่จังหวัดอื่น ให้ยื่นคำขอต่อสำนักงานสถิติจังหวัด หรือสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด

(๓) หน่วยงานอื่นที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารประกาศกำหนด

ข้อ ๖ คนพิการที่ประสงค์จะใช้สิทธิตามข้อ ๕ ต้องยื่นคำขอพร้อมด้วยเอกสาร หลักฐาน ดังต่อไปนี้

(๑) บัตรประจำตัวคนพิการ

(๒) รายการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร หรือเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการสื่อสารที่ประสงค์จะใช้สิทธิขอยืมหรือขอรับตามที่ระบุในบัญชีท้ายกฎกระทรวงนี้

ในกรณีที่คนพิการเป็นผู้เยาว์ คนเสมือนไร้ความสามารถ หรือคนไร้ความสามารถ หรือในกรณีที่คนพิการมีสภาพความพิการถึงขั้นไม่สามารถยื่นคำขอด้วยตนเองได้ ผู้ปกครอง ผู้พิทักษ์ ผู้ดูแล หรือผู้ดูแลคนพิการ แล้วแต่กรณี จะยื่นคำขอแทนก็ได้ โดยให้ยื่นคำขอพร้อมด้วยเอกสาร หลักฐานเพิ่มเติมดังต่อไปนี้

(๑) สำเนาบัตรประจำตัวประชาชนหรือสำเนาทะเบียนบ้านของผู้ยื่นคำขอแทน

(๒) หลักฐานที่แสดงว่าได้รับมอบอำนาจจากคนพิการหรือมีส่วนเกี่ยวข้องกับคนพิการเนื่องจากเป็นผู้ปกครอง ผู้พิทักษ์ ผู้อนุบาล หรือผู้ดูแลคนพิการ

ข้อ ๗ เมื่อคนพิการหรือผู้ยื่นคำขอแทนได้ยื่นคำขอพร้อมด้วยเอกสารหลักฐานแล้วให้หน่วยงานที่รับคำขอตรวจสอบความถูกต้องและส่งคำขอพร้อมด้วยเอกสารหลักฐานที่ผ่านการตรวจสอบแล้วไปยังคณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการที่คณะกรรมการมอบหมายภายในระยะเวลาสิบห้าวันนับแต่วันที่รับคำขอ

ข้อ ๘ คณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการที่คณะกรรมการมอบหมายต้องพิจารณาคำขอพร้อมด้วยเอกสารหลักฐานภายในหกสิบวันนับแต่วันที่รับคำขอจากหน่วยงานตามข้อ ๗ ทั้งนี้ อาจพิจารณาให้คนพิการได้รับสิทธิเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่มก็ได้

ในกรณีที่เห็นสมควรคณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการที่คณะกรรมการมอบหมายอาจขอหลักฐานซึ่งแสดงว่าคนพิการไม่ได้ยินหรือรับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ในลักษณะเดียวกัน ตามกฎหมายที่เกี่ยวกับการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการให้คนพิการมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาดังก็ได้

ข้อ ๙ ให้สำนักงานปลัดกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารแจ้งผลการพิจารณาให้คนพิการหรือผู้ยื่นคำขอแทนทราบภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่คณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการที่คณะกรรมการมอบหมายพิจารณาคำขอเสร็จ

ข้อ ๑๐ ในกรณีที่คณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการที่คณะกรรมการมอบหมายพิจารณาอนุมัติตามคำขอ ให้สำนักงานปลัดกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมีหน้าที่ในการให้ยินยอมหรือให้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร หรือเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการสื่อสาร

ข้อ ๑๑ เมื่อคนพิการหรือผู้ยื่นคำขอแทนได้รับแจ้งผลการพิจารณาอนุมัติตามคำขอแล้วให้นำผลการพิจารณาอนุมัติการขอยินยอมหรือขอรับมาแสดง และดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) การขอยินยอม ต้องทำสัญญายินยอมและสัญญาค้ำประกัน ณ สถานที่ยื่นคำขอ ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งผลการพิจารณาอนุมัติ เว้นแต่คณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการที่คณะกรรมการมอบหมายจะเห็นสมควรยกเว้นการทำสัญญาค้ำประกัน

(๒) การขอรับ ต้องมาขอรับ ณ สถานที่ยื่นคำขอภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งผลการพิจารณาอนุมัติ

การทำสัญญายินยอมและการทำสัญญาค้ำประกัน ให้เป็นไปตามระเบียบที่ปลัดกระทรวงกำหนด

ข้อ ๑๒ เมื่อครบกำหนดระยะเวลาตามสัญญายินยอม คนพิการหรือผู้ยื่นคำขอแทนต้องส่งมอบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร หรือเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการสื่อสารที่ยืมไปคืน ณ สถานที่ยื่นคำขอภายในสิบห้าวันนับแต่วันสิ้นสุดกำหนดระยะเวลาตามสัญญายินยอม

ในกรณีที่คนพิการไม่อาจคืนเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร หรือเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการสื่อสารนั้นได้ เพราะเหตุอันเกิดจากความจงใจหรือประมาทเลินเล่อ ให้คนพิการผู้นั้นชดใช้ค่าเสียหายตามราคาที่เหมาะสม

การคืนสิ่งของที่ยืมและการชดใช้ค่าเสียหาย ให้เป็นไปตามระเบียบที่ปลัดกระทรวงกำหนด

ข้อ ๑๓ คณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการที่คณะกรรมการมอบหมายอาจบอกเลิกสัญญา ยืมเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร หรือเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการสื่อสารก่อนครบกำหนดระยะเวลาตามสัญญาได้ เมื่อมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่า

(๑) คนพิการมิได้นำไปใช้ให้เกิดประโยชน์

(๒) คนพิการจะจำหน่าย ปล่อยปละละเลย หรือนำไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ซึ่งทำให้ทรัพย์สินนั้นเสียหายหรืออาจจะเสียหายในส่วนหนึ่งส่วนใดหรือทั้งหมด

(๓) คนพิการจะนำไปแสวงหาผลประโยชน์เพื่อตนเองหรือบุคคลอื่นโดยทุจริต

การบอกเลิกสัญญา ยืมตามวรรคหนึ่ง ต้องแจ้งเหตุแห่งการบอกเลิกสัญญาเป็นหนังสือต่อคนพิการไม่น้อยกว่าสามสิบวันก่อนถึงวันที่จะให้ส่งมอบคืน

ข้อ ๑๔ ให้กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร จัดให้คนพิการ ผู้ปกครอง ผู้พิทักษ์ ผู้อนุบาล ผู้ดูแลคนพิการ หรือผู้ช่วยคนพิการ ได้รับการฝึกอบรม เพื่อการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสาร การสื่อสาร บริการโทรคมนาคม เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการสื่อสาร หรือบริการสื่อสารสาธารณะ อย่างทั่วถึงโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย

ให้ไว้ ณ วันที่ ๔ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๔

จตุติ ไกรฤกษ์

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

บัญชีท้ายกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข
ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสาร การสื่อสาร บริการโทรคมนาคม
เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการสื่อสาร
และบริการสื่อสารสาธารณะ สำหรับคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๔

ลำดับที่	รายการอุปกรณ์และเครื่องมือ
	<p style="text-align: center;">รายการอุปกรณ์และเครื่องมือสำหรับการให้ยืม เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร</p> <p>๑ เครื่องคอมพิวเตอร์</p> <p>๒ อุปกรณ์สื่อสาร</p> <p style="text-align: center;">เทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการสื่อสาร</p> <p>๑ เครื่องช่วยสื่อสารพร้อมอุปกรณ์ต่อพ่วงสำหรับคนพิการ</p> <p>๒ เครื่องพิมพ์อักษรเบรลล์ด้วยระบบคอมพิวเตอร์</p> <p>๓ เครื่องสแกนเนอร์</p> <p>๔ เครื่องแสดงผลอักษรเบรลล์</p> <p>๕ เครื่องอ่านหนังสือสำหรับคนพิการ</p> <p>๖ อุปกรณ์ควบคุมตัวชี้ตำแหน่ง</p> <p style="text-align: center;">รายการอุปกรณ์และเครื่องมือสำหรับการให้ เทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการสื่อสาร</p> <p>๑ โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำหรับแปลงสื่อสิ่งพิมพ์เป็นอักษรเบรลล์หรืออักษรเบรลล์ เป็นสื่อสิ่งพิมพ์</p> <p>๒ โปรแกรมคอมพิวเตอร์อ่านหน้าจอ</p> <p>๓ โปรแกรมคอมพิวเตอร์แปลงภาพเป็นอักษรและมีเสียงสังเคราะห์</p> <p>๔ โปรแกรมคอมพิวเตอร์ขยายจอภาพ</p> <p>๕ โปรแกรมคอมพิวเตอร์อ่านหนังสือสำหรับคนพิการ</p> <p>๖ โปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยในการพิมพ์ เช่น โปรแกรมประมวลผลคำที่มีเสียงอ่าน โปรแกรมช่วยเดาคำศัพท์ ฯลฯ</p> <p>๗ โปรแกรมพจนานุกรมสำหรับคนพิการ</p> <p>๘ โปรแกรมสำหรับโทรศัพท์เคลื่อนที่เพื่ออำนวยความสะดวกในการสื่อสาร</p> <p>๙ เครื่องมือหรืออุปกรณ์ช่วยในการใช้คอมพิวเตอร์ เช่น อุปกรณ์ครอบแป้นพิมพ์ ฯลฯ</p> <p>๑๐ ชุดอุปกรณ์สำหรับฝึกการใช้แป้นพิมพ์คอมพิวเตอร์</p>

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ โดยที่มาตรา ๒๐ (๖) แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ บัญญัติให้คนพิการมีสิทธิเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้จากสิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะ ตลอดจนสวัสดิการและความช่วยเหลืออื่นจากรัฐ ในด้านข้อมูลข่าวสาร การสื่อสาร บริการโทรคมนาคม เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการสื่อสารสำหรับคนพิการทุกประเภท ตลอดจนบริการสื่อสารสาธารณะจากหน่วยงานของรัฐ หรือเอกชนที่ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากรัฐ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารกำหนดในกฎกระทรวง จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้